

Hétfévi házi feladatok, iskolai dolgozatok szabályai

Az iskolai beszámoltatás, az ismeretek számonkérésének követelményei és formái

Jogsabályi háttér 2011. évi CXC törvény a nemzeti köznevelésről, többek között az 54. §
20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet, többek között a 64. §

Az iskolai beszámoltatás, az ismeretek számonkérésének követelményei és formái:

- A tanulók teljesítményét, elért eredményét a tantárgyak követelményrendszerének megfelelően ellenőrizzük. A számonkérés módja alkalmazkodik a tanulók életkori sajátosságaihoz.
- Számon kérni csak olyan ismeretet szabad, amelyet megtanítottunk, illetve amelyhez a tanuló tanára vezetésével (irányításával) hozzájutott.
- A számonkérésnek mindig a tanuló tudására (és nem tudásának hiányosságaira) kell irányulnia. A hiányosságok feltárásának célja a további ismeretszerzés, illetve a hiányosságok pótlása.
- Lehetőséget kell adni a tanulónak a számonkérés során feltárt hiányosságok pótlására, hibák javítására.
- A tanuló teljesítményét mindenkor az elvárás- képesség- teljesítmény egységében kell értékelni.
- Az értékelés és minősítés során arra kell törekedni, hogy az érdemjegy vagy szöveges minősítés mindenkor a tanuló teljesítményét tükrözze (és ne az osztályban kialakult tudásbeli rangsorban elfoglalt helyét.)
- A tanulói teljesítmény értékelésekor a pozitív motiváció, a képességeknek a megerősítés útján történő fejlesztése az irányadó elv.
- Az értékelés nem tartalmazhat társakkal való összehasonlítást, nem rangsorolhatja a diákokat.
- Az értékelés mindenkor segítő szándékú; a gyerek fejlődését segítse, nem lehet megalázó vagy büntető jellegű. Minden értékelésben a pozitívumokból kiindulva, azokra alapozva kell megfogalmazni a további fejlődés útját.
- Az értékelést úgy kell megfogalmazni, hogy annak tartalmát, üzenetét a gyerek is megértse.

Osztályzással, érdemjeggyel a következő tanulói teljesítmények értékelhetők:

- házi feladat;
- szóbeli felelet;
- írásbeli felelet;
- házi fogalmazványok
- kiselőadások
- részösszefoglalás ellenőrzése írásban;
- tanterv által előírt iskolai feladatlapok
- a nevelő által összeállított feladatlapok
- témazáró dolgozat;
- féléves, éves teljesítmény minősítése;
- kötelező gyűjtőmunka;
- órai munka;
- iskolai versenyeken való eredményes szereplés;
- tanulói produktum;
- olvasónapló.

Az elsajátított ismeretanyag ellenőrzése záróvizsgálattal:

- osztályvizsga
- javítóvizsga
- magántanuló beszámoltató részvizsgálata, ill. osztályozó vizsgálata
- különbözeti vizsga

Írásbeli beszámoltatás súlya tanulóink tudásának értékelésében:

- tollbamondás, emlékezetből írás súlya döntő a tanulók továbbhaladásának értékelésében
- írásbeli feleletet az 1-3. évfolyamon, mint a beszámoltatás módját ritkábban alkalmazzuk, 4-8. évfolyamon az írásbeli feleltetés dominál, de ügyelni kell arra, hogy a beszámoltatás szóbeli formája is megtörténjen, súlya a szóbeli felelettel egyenértékű
- tudáspróba (hosszabb tantárgyi témák megértésénél alkalmazzuk – értékelése motiváló, hiányosságokra rávilágító), súlya megerősítés a jóknak, ösztönző a lemaradóknak
- témazáró (a tanult tananyag elsajátításának értékelése), súlya döntő a tanulók tudásának értékelésében, a naplóban piros színnel jelöljük
- felmérések (egy-egy időszak összegzését mutatják), súlya döntő a tanulók tudásának értékelésében

Hiányzó tanulók esetében felkészülési idő biztosítása után a témazárót, felmérőt megíratjuk. A tanulókkal közölni kell, hogy a gyakorlásokat mikor követi a felmérő megírása, hogy ezzel is segítsük a felkészülésüket, gyakorlásuk intenzitását.

A teljesítmények osztályozás nélküli minősítése:

- pontszámmal
- megjegyzésekkel
- dicsérettel
- elmarasztalással

A tanév során a munkaközösségek és az iskolavezetés által meghatározott tantárgyakból három felmérést javaslunk íratni:

- év elején;
- félévkor;
- tanév végén;

A munkaközösségi megegyezés alapján a témakörök lezárásaként témazáró dolgozatok is írathatók. A tanári szabadság a témaközi tudás ellenőrzésében szabadon érvényesülhet.

Nagy hangsúlyt fektetünk a differenciálásra, a tanulók egyéni fejlettségéhez, képességeihez és az egyes tantárgyakban nyújtott teljesítményéhez történő igazodásra. A tanórán kívüli új tanulásszervezési módokon (témahét, projekt) való részvétel során nyújtott teljesítményt is figyelembe vesszük.

Kiemelten fontos a tanulók szóbeli kifejezőképességének fejlesztése, ezért gyakran alkalmazzuk a szóbeli ellenőrzési formát. Írásbeli munkákat a tankönyvek, füzetek, feladatlapok, a tanító által összeállított feladatsorok alapján végzik a tanulók.

Az egyes tantárgyak érdemjegyei és osztályzatai a következők: jeles (5), jó (4), közepes (3), elégséges (2), elégtelen (1).

A tanulók munkájának, előmenetelének értékelése érdekében minden tantárgyból minden tanuló munkáját lehetőség szerint havonta legalább 1 érdemjeggyel kell értékelni. A jegyek különböző értékűek, ezért az (elektronikus)naplóban különböző színnel jelölhetjük.

Ellenőrzés módjai:

- indirekt (munkatankönyvek használata, csoport munkákat követő beszámoló stb.)
- direkt ellenőrzés:
 - szóbeli: egy-két óra anyagából, témakör anyagából

- írásbeli: egy-két óra anyagából témakör anyagából félév anyagából egész éves anyagból

Az otthoni felkészüléshez előírt írásbeli és szóbeli feladatok meghatározása

Házi feladat szabályai

A tanulók nemzeti köznevelési törvényből, és az intézmény házirendjéből is fakadó kötelessége a tanulás. A tananyag tanórai feldolgozása mellett a tanulók számára fontos az otthoni tanulás, gyakorlás, felkészülés. A pedagógusok a tanulók tananyag elsajátításának érdekében szóbeli és írásbeli házi feladatot adhatnak.

A kötelező szóbeli és írásbeli házi feladat szempontjából csak olyan házi feladat adható, amelynek előkészítése a tanórán már megtörtént. Hosszabb iskolai szünetekre kötelező házi feladat szükség szerint adható.

A tanulókat motiváló, szorgalmi házi feladat a pedagógus szándékától, pedagógiai céljától függően, tetszőlegesen adható. A házi feladatokat a tanár saját módszereivel ellenőrzi. A házi feladat elkészítését a szaktanár ellenőrzi.

A házi feladat célja:

- Az önálló tanulás és ismeretszerzés módszereinek elsajátíttatása, az állandó önművelés igényének és készségeinek megalapozása.
- A tanulás gazdaságos, képességekhez mérten eredményes, kedvvel végzett tevékenység kialakítása.
- A személyiség optimális fejlesztése.
- Az ismeretek megértését előkészítő, rögzítő, megszilárdító, gyakorló tevékenység végzése
- A tanulási szokások, tevékenységek fejlesztése.
- Tanulási technikák elsajátítása.
- Tanulási módszerek kiválasztása.

Az iskolai házi feladat adásával nevelési szándékunk:

- A házi feladat adásával erősíteni kívánjuk az órákon megtanultakat.
- Fejlesztetni akarjuk az adott témában a tanulók készségeit, képességeit.
- Az új anyagot, ismereteket kívánjuk a feladattal előkészíteni.
- A házi feladat mennyisége csak olyan nagyságú lehet, hogy a tanár a következő órán ellenőrizni tudja.

Házi feladat minden egyes tanítási órához kapcsolódóan adható. Nagyobb terjedelmű írásbeli munkát (fogalmazás készítése, esszéírás) hosszabb határidővel ajánlatos tervezni.

Az iskolai dolgozatok szabályai

Az iskola minden tanulójának joga, hogy:

- a dolgozatait megtekintse;
- kérje, hogy egy napon kettőnél több témazáró dolgozatot ne írassanak vele tanárai (Témazáró dolgozatnak minősül az a számonkérés, amely egy meghatározott témakört összefoglalás és ismétlés után zár le.);
- kérje, hogy a témazáró időpontját öt munkanappal előre tudja;
- megtekintse a kijavított dolgozatot nyolc munkanapon belül.

A pedagógus teendői:

A nevelő a tanítási anyag elsajátításának mértékéről számonkérés formájában győződik meg. A számonkérésnek rendszeresnek kell lennie.

Az iskolai beszámoltatások, az ismeretek számonkérésének rendje

Az értékelés típusai funkciók szerint

- A diagnosztikus értékelés során megmutatkozik, milyen tudásra támaszkodhatunk a tanítás-tanulás valamely nagyobb egységének megkezdése előtt. Ez a helyzetfeltárás pedagógusnak, tanulóknak igen fontos jelzésértékkel bír. Ehhez tudjuk majd viszonyítani a későbbi mérési eredményeinket.
- A formatív értékelés a tanítási-tanulási folyamat állandó kísérője. Ez az értékelés információt ad a tanulóknak, a szülőknek és a pedagógusoknak arról, hogy mit tanultak meg hatékonyan, miben maradtak el. Ez az értékelés nem minősít, hanem megerősít, korrigál, fejleszt.
- A leggyakrabban használt értékelési típus a szummatív értékelés, amely globális képet mutat arról, hogyan tett eleget a tanuló a tanulási követelményeknek. Célja az összegzés, a záró minősítés.

A tanulók munkájának évközi értékelése a következő formákban történhet:

- szóbeli felelet,
- Írásbeli felelet (dolgozat),
- tesztlap kitöltése,
- témazáró dolgozat,
- tanítási órákon végzett munka,
- gyűjtőmunka,
- projektmunka,
- kiselőadás
- órai aktivitás.

A tanulók értékelése

A tanulók teljesítményének értékelése a szaktanár feladata. Adott évfolyamba belépéskor az évfolyam tárgyaiból a pedagógus egyéni döntése alapján a szaktanárok valamennyi tanulónál szintfelmérést végeznek, melynek célja diagnosztikus jellegű. annak feltárása történik itt meg, hogy a tanulók milyen képességekkel, ismeretekkel, részismeretekkel rendelkeznek, s ebből kifolyólag az esetleges felzárkóztatás eszközeit meg tudják választani. A differenciálással lehetőség nyílik a teljesítmények növelésére, az egyéni képességek egyénre szabott fejlesztésére.

A tanulási folyamat során a megerősítő, támogató-javító értékelést támogatjuk. A tanulmányi teljesítmények értékelése ötfokozatú osztályozással történik, ahol a legjobb tudást ötössel, a leggyengébb tudást elégtelen osztályzattal minősítjük.

Az évközi osztályzat származhat:

- szóbeli felelet,
- Írásbeli felelet (dolgozat),
- tesztlap kitöltése,
- témazáró dolgozat,
- tanítási órákon végzett munka,

- gyűjtőmunka,
- házi feladat
- projektmunka,
- kiselőadás
- órai aktivitás.

A témazáró dolgozatokat a folyamatos tanítás mellett elő kell készíteni, és a témazáró megírását megelőzően a tananyagot össze kell foglalni. Hasonló jellegű feladatanyagból próbadolgozattal, vagy feladatsorral kell előkészíteni a mérést.

A feladatokban a tételes ismeretek tudása mellett különös figyelmet kell fordítani a szövegértésre, az alkalmazásokra, a logikus gondolkodásra, illetve a tanuló máshonnan szerzett, meglévő ismeretei alkalmazási lehetőségeire, és ezeket is értékelni kell.

Természetesen a témazárók mellett biztosítani kell a lehetőséget – az óraszámok függvényében – egy tananyagegységhez kapcsolódó szóbeli feleletekre, illetve az ezt helyettesítő rövidebb írásbeli beszámolókra.

A tanulók teljesítményének elbírálásakor különbséget kell tennünk az értékelés és az osztályzattal történő minősítés között. Az értékelésnél megállapítjuk a fejlődést, a sikeres munkát, biztatjuk, dicsérik a tanulót, értékeljük igyekezetét, önállóságát, de rámutatunk a hiányosságokra is.

A tanulók teljesítményének értékelésére alkalmazott osztályzatban kifejezésre jut a tananyag ismerete a tanulónak társaihoz viszonyított teljesítménye a tanuló egyéni teljesítménye. Az esszé jellegű írásbeli dolgozatoknál és szóbeli felelésnél személyre szabott értékelés alkalmazunk.

Pontozáson alapuló értékelést alkalmazunk a teszteknel, a reláció-analízist igénylő feladatsoroknál, illetve a több kisebb, de kifejtendő kérdést tartalmazó dolgozatoknál. Ez esetekben a feladatlapon minden esetben feltüntetjük az intervallum skála 5 fokozatú megfeleltetését.

Az **írásbeli értékelés** az érettségi vizsgaszabályzat alapján történik:

0-24%=elégtelen (1)

25-39%=elégséges (2)

40-59%=közepes (3)

60-79%=jó (4)

80-100%=jeles (5)

Szöbeli feleltek

A tanulók szóbeli kifejezőképességének fejlesztése érdekében a nevelők rendszeresen ellenőrzik a követelmények elsajátítását szóbeli felet formájában.

- **5 (jeles)** kiválóan, önállóan, esetleg kisebb segítő kérdésekkel előadott ismeretanyag, logikusan és hiánytalanul megadott válaszok
- **4 (jó)** összefüggően, jól felépített és előadott ismeretanyag, az összefüggések kis hányadára a tanuló csak tanári segédlettel emlékezik
- **3 (közepes)** akadozva előadott ismeretanyag, a tanuló összefüggő feleletre nem képes, a tények többségét felsorolja, az összefüggések kisebb hányadát segítő kérdések alapján felismeri
- **2 (elégséges)** nehézkesen és igen hiányosan előadott ismeretanyag, a tények többségét segítő kérdésekre fel tudja idézni, de azokat rendszerezni, magyarázni, közöttük összefüggéseket feltárni nem képes a tanuló
- **1 (elégtelen)** elfogadhatatlan, igen hiányos tartalom, a tények döntő többségét nem tudja még segítő kérdésekre sem felidézni a tanuló.

Az a tanuló, aki munkahelyi vagy indokolt magánéleti helyzete miatt az évközi folyamatos, ütemezett munka során nem tudta teljesíteni a követelményeket, az a szaktanárokkal egyeztetett módon és időpontban még a félév, illetve a tanév zárása előtt pótolhatja elmaradásait a jegyek megszerzése érdekében.

Amennyiben a pótlás a tanuló önhibájából nem történik meg, a tanulónak számolnia kell a következményekkel, amely lehet osztályozóvizsgára utasítás a hiányzás miatt, vagy évfolyamisméltás a sikertelen tanévzárás miatt, illetve javítóvizsga legfeljebb három nem teljesített tantárgy esetén.

Amennyiben a pótlás a tanulónak nem felröható okból nem teljesül, akkor a nevelőtestülettel egyeztetve az igazgató engedélyezheti osztályozóvizsga keretében a tanév végéig, június 15-ig az érdemjegyek megszerzését.

A szaktanár joga és kötelessége a pontos tantárgyi követelmények meghatározása a helyi tantervben tantárgyanként és évfolyamonként meghatározott tematika alapján.

A tanév folyamán szerzett osztályzatok alapján a szaktanár állapítja meg a félévi tájékoztató, illetve az év végi érdemjegyeket.

Az alábbiakban meghatározott évente megszerzendő minimális számú érdemjegy megléte esetén a tanuló nem minősíthető osztályozhatatlannak, értékelhetetlennek.

Tantárgy neve	Minimális érdemjegy	Tantárgy neve	Minimális érdemjegy
Anyanyelv, kommunikáció	4 db	Fizika	2 db
Irodalom	4 db	Biológia	2 db
Matematika	4 db	Kémia	2 db
Angol nyelv	4 db	Földrajz	2 db
Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek	4 db	Emberismeret és etika	2 db
Művészetek	2 db	Informatika	2 db

A tanulók magatartásának értékelése érdemjeggyel nem történik meg, azonban folyamatos a szaktanárok és osztályfőnökök szóbeli értékelése.